

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 127/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. februára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Gáborom Szárazom, Garbiarska 20, Stará Ľubovňa, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 4 R 2/2017-97 z 13. septembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. novembra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom a uznesením Okresného

súdu Prešov (ďalej len „odporca“) č. k. 4 R 2/2017-97 z 13. septembra 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že v reštrukturalizačnom konaní dlžníka, spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], si sťažovateľ ako veriteľ v zákonom stanovenej lehote na predpísanom tlačive prihlásil 3 pohľadávky spolu vo výške 42 137,12 €. V súvislosti s podanou prihláškou sťažovateľ správcu zároveň požiadal, aby mu v zmysle § 122 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) vydal potvrdenie, že jeho pohľadávka bola zapísaná do zoznamu pohľadávok.

Požadované potvrdenie však správca sťažovateľovi nevydal, v dôsledku čoho sa sťažovateľ domnieval, že jeho pohľadávky boli do zoznamu pohľadávok zapísané. V tejto súvislosti sťažovateľ ďalej uviedol, že ak by správca predmetné (negatívne) potvrdenie vydal riadne a včas, mal by dostatok priestoru na podanie novej prihlášky vrátane všetkých jej príloh. Pre pochybnosti, či sa na prihlášku sťažovateľa prihliada, správca prihlášku predložil v zmysle § 122 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii odporcovi. Odporca namiesto výzvy správcovi, aby si voči sťažovateľovi splnil povinnosť vydania požadovaného potvrdenia dodatočne, rozhodol napadnutým uznesením tak, že na pohľadávky sťažovateľa sa neprihliada pre nesplnenie zákonných náležitostí – pre absenciu poradia prihlasovanej pohľadávky zo všeobecnej podstaty v zmysle § 122 ods. 1 v spojení s § 29 ods. 1 písm. d) zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej upriamil pozornosť ústavného súdu na § 120 ods. 1 v spojení s § 155 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, podľa ktorého právnym následkom absencie riadneho a včasného prihlásenia pohľadávky v reštrukturalizácii je za predpokladu potvrdenia reštrukturalizačného plánu zánik právneho nároku spojeného s pohľadávkou. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na značnú formalitu prihlasovania pohľadávok podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii a s tým spojené limity práva vlastníť majetok: „Právo na uspokojenie v reštrukturalizácii, patri len tým veriteľom,

na prihlášky pohľadávok ktorých sa prihliada... Prihláška pohľadávky je tak v podmienkach konkurzu alebo reštrukturalizácie dlžníka zákonnou formou uplatnenia práva na prístup k súdu... Náležitosti, ktoré musí prihláška pohľadávky vykazovať, spolu s právnym režimom jej nedostatkov, predstavujú nielen obmedzenie práva vlastníť majetok, ale aj obmedzenie práva na prístup k súdu.“

V rámci uvedeného sťažovateľ odporcovi vytyka, že pri hodnotení jeho prihlášky vychádzal z prísne formalistického výkladu zákona o konkurze a reštrukturalizácii a nebral do úvahy obsah prihlášky, z ktorej boli pohľadávky sťažovateľa jasne a zrozumiteľne identifikovateľné: *„V kontexte výkladu § 29 zák. č. 7/2005 Z. z. ZKR konštatujeme, že pohľadávka veriteľa prihlásená do reštrukturalizačného konania vedeného pod č. k. 4R/2/2017 na Okresnom súde v Prešove bola podaná v súlade s citovanými ustanoveniami zákona riadne a včas, a preto neprihliadnutie na takto uplatnený nárok z hľadiska nezačiarknutia poradia uspokojenia, je odňatím práva veriteľa, ktorý svoje právo uplatnil včas domáhať sa v konaní uspokojenia svojich pohľadávok.“*

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa upravené v čl. 46 ods. 1, čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 4R/2/2017 bolo porušené.

2. Zrušuje sa právoplatné uznesenie Okresného súdu Prešov zo dňa 13. 09. 2017, sp. zn. 4R/2/2017-97, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 23. 09. 2017 a Okresnému súdu Prešov sa prikazuje, aby vo veci konal a rozhodol.

3. Sťažovateľovi priznáva finančné zadostučinenie 5.000,- Eur (slovom päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Prešov povinný vyplatiť sťažovateľovi do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).

4. Sťažovateľovi priznáva trovy konania/právneho zastúpenia k rukám ich právneho zástupcu vo výške 374,80 Eur (slovom tristo sedemdesiatštyri eur a osemdesiat eurocentov), ktoré je Okresný súd Prešov povinný zaplatiť k rukám právneho zástupcu sťažovateľa do 15 dní od tohto rozhodnutia (nálezu).“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením, ktorým odporca rozhodol tak, že na prihlášku sťažovateľa neprihliada.

V súvislosti s namietaním porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd zdôrazňuje, že podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu účelom práva na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na spravodlivé konanie je zaručiť každému prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom je zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov a v posudzovanej veci aj príslušné ustanovenia zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, a skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce

a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom odporcu v podobe interpretácie a aplikácie § 122 ods. 1 v spojení s § 29 ods. 1 písm. d) zákona o konkurze a reštrukturalizácii pojednávajúcim o základných náležitostiach prihlášky pohľadávky v reštrukturalizačnom konaní. Výklad odporcu považuje sťažovateľ za prísne formálny a nesúladný s ústavnými princípmi spravodlivého procesu.

Odporca v napadnutom uznesení uviedol:

«2. Správca podaním doručeným súdu dňa 23. 08. 2017 predložil súdu v zmysle § 122 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“), podanie, ktorým žiadal súd, aby rozhodol, či sa na prihlášky veriteľov prihliada. Ako prílohu predložil jednotlivé prihlášky spolu so svojim stanoviskom...

8. Súd preskúmal podanie správcu ako aj kópie podaní - prihlášok veriteľov, pri ktorých mal správca pochybnosti, či sa na nich prihliada ako na prihlášku v zmysle § 122 ods. 4 ZKR.

9. Súd rozhodol, že na podania veriteľov: [REDAKOVANÉ], s miestom podnikania [REDAKOVANÉ], IČO: [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] so sídlom [REDAKOVANÉ], IČO: [REDAKOVANÉ], neprihliada ako na prihlášky, nakoľko podania neobsahujú zákonné náležitosti, a to poradie uspokojovania pohľadávky zo všeobecnej podstaty v zmysle ust. § 122 ods. 1 v spojení s § 29 ods. 1 písm. d) ZKR.»

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia odporcu (a s obsahom k sťažnosti pripojených písomností) konštatuje, že odporca pri interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii postupoval v medziach svojej právomoci, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii je napadnuté uznesenie odporcu

aj náležite odôvodnené. Ústavný súd považuje postup odporcu pri rozhodovaní v predmetnej veci za legitímny a vylučujúci možné porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením odporcu a namietaným porušením označeného práva, a preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto jej časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu odporcu sťažovateľ namietal aj porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku (práva pokojne užívať svoj majetok) podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05, I. ÚS 310/08, I. ÚS 369/2011) zastáva názor, že všeobecný súd spravidla nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru (ku ktorým patria aj základné práva vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu), ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Inak povedané, o prípadnom porušení týchto (uvedených) práv by bolo možné v danej veci uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením. Keďže napadnutým uznesením odporcu nebolo porušené základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy, nemohlo dôjsť ani k porušeniu práv zaručených čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu.

Ústavný súd vychádzajúc z uvedených skutočností a záverov odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. februára 2018